

G A Z E T T A

DE TRANSILVANIA.

А N Ъ Л

(КЪ ПРЕАНАЛТА БОИЕ).

А Л VI-ЛЕА

N^o 83.

Brashov, 18. Octomvrie.

1843.

ЪНГАРИА.

Пожом. Діета ал. Дін 11. пзнь ла 16. Октомврие каса депзтацілор цінѣ тот нѣмаі сфзтѣріі чіркѣларе, ан каре се дисектѣ ѣна дін челе маі интересанте матеріі, а-декъ регѣлареа четзцілор ші а орашілор Ынгаріеі. Ачела каре кѣноаще мѣтеле неажѣне а сістемеі четзцене ан Ынгаріа; ачела каре шіе, кз статѣла четзценан ші орзшан сокотіт ка ал патрѣлеа стат ал ачестіі цзріі ан зі-лееле ноастре ачепе а кѣмпозні ші аічі фозрте мѣлат, нѣ се ва міра възвѣнд, кз прегзтіріле леуіѣтіе се преаѣнѣск ші ан прівінца ачеста. Ноі дѣпзче кѣ алт прілеж пѣблікарзм ѣн артікол маі лѣнг десре четзці, вом лѣва рѣнд а ампрзтшші анкз ші дін десбатеріле діетале атѣнчі, кѣнд каѣеа четзцілор ва вені а се тракта ан шедері формале дін амбеле касе. Стареа овреілор дін Ынгаріа анкз афлѣ мѣлці анпрзторі фереінциі ан зілееле ачестеа, прекѣм с'аѣ фост антзмплат ші ан діета дела 1840 ші мѣлці крѣд, кз овреіі асгздатз вор фі пріміціі де четзцені пресге тот ші фзрз, саѣ кѣ преа пѣцінкз рѣстрінѣере. Анпрзторіі овреілор нѣ воіск а ші де нічі о деосѣіре ан рѣліѣе, чі еі каѣтз нѣ маі четзцені бѣні; іар кѣмкз овреіі ар фі кѣмзтарі фзрз кѣѣет кѣрат, ачеста ѣн депѣтат ан 10. Окт. ворѣнда ан фаворѣл лор, нѣ о тзгзѣгі, адаогз ансз а антзрі, кз ел кѣноаще ші антре крѣціні ѣн фозрте маре нѣмзр де кѣмзтарі ші аншелзторі елзетзмаці, каріі тотдеодатз фіінд вогаці, се славѣск кіар еі кѣ мѣніле ші кѣ пічоареле тінзлошілор жідові, спре а сѣѣе ка ліпітоареа сзнѣеле челор ліпсіці, ші аша лші акопере рѣшінеа лор кѣ рѣшінарѣа овреілор; дѣпз ачеста анкіе, кз о едѣкаціе маі бѣнз поате андрепта фозрте мѣлат карактерѣла Ісраілітенілор.

Дела каса магнацілор ан зілееле ачестеа нѣ прімірзм нічі о шіре. —

— Комітатѣла Славоніеі берѣѣе ан адѣнарѣа чеа маі де кѣрзнд цінѣтз ла 10. Окт.

ан вѣск анкз се декларѣ дін ноѣ асѣпра лімѣіі магіаре, хотзрѣнд а ащерне о преа ѣмілітз рѣгзмінте ла Маі. Са ампрзратѣла ші краіѣла, спре а сзкпа пе Славоні де асѣпріе ші аі лѣса кѣ лімѣа латінѣ.

— Ан чѣлалаат комітат ал Варашдінѣлѣті партіда славонѣз ла адѣнарѣа цінѣтз ан 8. Окт. мерсеі ші маі департе. Ан міжлосѣла сфзтѣрілор че кѣрѣеа лѣтінѣе, се сколаз деодатз ѣн віче нотаріѣ ажѣтат де маі мѣлці ші тѣіе фірѣла десбатеріі черзнд славонѣе кз, дѣпзче ла ачестз адѣнарѣ ар фі веніт ѣн нѣмзр маі маре ші дін немешіі де рѣнд, сфзтѣрііле оз кѣрѣз ан лімѣа націоналз славонѣз, пентрѣ кз трзім ан вѣакѣла ал 19-леа. Ансз Д. пресідент дожніі пе кѣвзнтзторіѣла андрептзндѣ'л а пззі артіколѣла статѣтелор дела 1806, каре анкз с'аѣ фзкѣт ан вѣакѣла ал 19-леа ші дакз нѣ, есте маі гата а десфаче адѣнарѣа, декзт а се лѣате дела статѣте. Домніаса адѣогз тотдеодатз, кз атѣнчі кѣнд віне врео матеріе ла вотізаціе, лі се деслѣшѣе ші немешілор де рѣнд ан лімѣа лор. Кѣ тоате ачестіа віче нотаріѣла нѣ тзкѣ, чі пѣрѣеае а ворѣі тот славонѣе непзсзндѣті де дожанз. Атѣнчі Д. пресідент декларѣ, кз адѣнарѣа е десфзкѣтз ші кз нічі се ва цінѣа атеа, пзнь кѣнд каѣеа ачеста нѣ се ва ащерне ла преаналѣла лок. Дѣпз ачеста пресідентѣла ампреѣнз кѣ магнаціі ші кѣ алціі де партіда магіарз ешірз афарз. Тоці чѣлалаціі ампреѣнз кѣ нобіліі де рѣнд сѣпт пресідінца вічеспанѣлѣті антзілеа декларѣ, кз адѣнарѣа нѣ е спартз ші се маі сфзтѣрірз кѣтева чѣсѣріі тот славонѣе — ші хотзрѣрз, а да о пѣрз гроасз ла Маі. Са краіѣла ан контра пресідінтѣлѣті.

(Világ.)

— Ан Кроаціа комітатѣла Яграм цінѣ іарш о адѣнарѣе ла 21. Септ., ан карѣа статѣріле лші арзтарз адѣнка дѣрѣре асѣпра челор хотзрѣте ла діетз ан прівінца лімѣіі магіаре ші хотзрѣрз дін ноѣ ші кѣ маре фереінциалз, а чеѣе дела Маі. Са рѣстаторнічереа „сфатѣлѣті кроаціко славонік," пе каре

ачесте цзрі аа маї авсерз; ач ачеш прі-
чинз с'ащ тріміс скрісорі чіркларе ла тоате
словоделе іхрісдікуїї але Кроації ші але Сла-
воніей андемнзтоаре, ка ші ачелеші сз деа
асемenea інстрѣкуїї депзтацілор ла конгрега-
ція провинціалз, че есте сз се ції.

МОЛДАВІА.

Іаші, 4. Окт. к. в. Кз пазчере афлзм
новела кз М. С. ампзратзл Рсіей ащ бїне-
воїт а апаїнта ла ранг де консіліер де стат
пе Д. К. де Коцевз, консзлазл сзщ ач ачест
прїнципат. — А. Р.

Ач 20. Окт. к. в. ла 11 часзрї, фзрз
шенте мїнште, с'ащ сімціт зн мїк кзтремзр
де пзмжнт, че ащ венїт дїн партеа сзаве-
стікз. Амбеле сале сззціїтзрї, де ші фоз-
те тарї, нз ащ цїншт дїкзт скзрт тімп, кз-
тремзрзл ащ фост пропзшїт де зн вшет, че
дїн асемжнареа лшї кз ачел а екіпажелор ащ
фост неацелек. Ачест феномен с'ащ сімціт
ач тоатз Молдова.

Преа ачзачатзл нострз Домн шї М.
Доамна ащ сосїт сзмезтз ($\frac{2}{14}$) ащнз амїа-
зззі ач депїнз сзнзтате дела Домїнїа лор
Флзмжнзі шї ащ траг ла палатзл домнск.

Врї ла амїазззі саш прїміт коерїї ла
кзрте. —

Впїтропіа амвзцзтзрїлор пзелїче, аз-
жнд дїн добезїале дате пзнз акзм де Д. па-
харнїк Самзіа Ботезато ка прївігіторїз ла
їнстїтзтзл де фете, депїнз ачкредере деспре
адевзрата сіргзїнцз че ащ арзтат ач ачестз
ащсшїме, ащ сокотїт де кзвіїнцз ач антзрї
де дїректор ачелшї ашеззмзнт. Прїмеше Д.
Ботезато херїтісміале тзтзрор Ромзнілор,
каре сз кзкзрз а ведеа респзтїте мерїтеле
Домнїїтале батзр. — А. С.

ЦАРА РОМЪНЕАКЪ.

Бзкзрешї, 8. Окт. Кзззторїа А. Сале
а прїнципалї Цзрїї дела Константінопол де-
фїптз пе 27. Септ., дїн прїчина Самазанзлшї,
кзм шї пентрз нїше тревї фозрте марї не-
превззште с'ащ антзрзїат. Ачзма ачсз ве-
нї шїреа офїціалз, кз А. Са ла 7. Окт. к.
в. ва фї порнїт нїгрешїт кз васелзла де асзр
кзтре кзстенце, ачкзт пе 12. ва пште фї
ач Цїзрїш. — Тоате шїрїле, атзт прївате,
кзт шї жзрналїстїче сосїте дїн Константі-
нопол нз пот лззда дестзл бзнзвоїнца шї
чїнстее, кз каре есте прїміт прїнципал нострз
де кзтре кабїнетзл отоман. А. Са прїмеше
вїзїте десе шї е пофїтїт ла оспече шї ла
фелїзрї де соленїтзції.

— Вестїторїзл ром. ач Нрзл сзщ дїн 5.
Окт. се ачїаптз а компромїта ач окїї лшїмї

„порнїреа“ Газетей де Трансілванїа зїкзнд,
кз ачешеш есте кз тотзла деосекїтз де чееа
а газетей немцешї дїн Брашов, — шї ачешешеш
сінззр дїн прїчинз кз Газета нострз нз
прїмі о кореспондїнцз, сзнзтоаре пентрз
мзсзреле полїціене че пзне ач лзкзраре Д. ше-
фзл прїмарїз ач полїціей дїн Бзкзрешї.

Не паре рзщ, кз невзззнд ної пе чїнева
сзбскрїс ла „вестїторїз“, нз пзтем шї, кз
чїне авем афаче шї а не ачцелеше; мзкаркз
де алтз парте пзрзрере неащ фост греацз де
черте жзрналїстїче шї нзмаї кзнд ачїїї не
аршнкз мзнзша, ної о прїмім кз сзнцее рече.
— Сз не дзж сеама де „порнїреа“ чееа тра-
сз ач бзнзїалз, саш сз пззїм тзчереа? Фїе
чееа дїнтзїе шї асзздатз.

„Порнїреа Домнїале, а Газетей де Тран-
сілванїа прївїтз дїн пзнт націонал есте шї
ва фї атзт де кзратз, прекзт е де кзрат
сзнцелее зншї редактор, каре се шїе пе сіне
де ромзн ач амбеле лїнїї пзнз сзс ла а
зечееа шї а 12-еа генерацие. Порнїреа ач прї-
вїнца патрїотїкз не есте легалз, не есте дїн-
прїнціпе шї адевзрзрї лїмпезї, контролатз де
о ченсзрз локалз фозрте кзрратз. — Бз,
н'ам прїміт сзс атїнезла артікола ач фолїї
немцешї? Ачешешеш ачкз нз вздеїше нїчї зн
фелїз де порнїре. Дар ка сз шїцї пентрз
че н'ам фзкзт ачешешеш, іатз вїо спзнем, кз
ач ащептат, ка чеї 10 артіколат де полїціе
сззї ведем пзелїкації ач бзартїнзла офїціал
ач Цзрїї, кзнд апої преа кзкзрор іам фї прї-
міт шї ач колоанеле ностре, прекзм фаз-
чем кз челе маї мзлате, шї кз ачешешеш ам
фї фзкзт сз такз знїї, кзтре карїї ам фост
сіліції а не ачарїпта ач Нр. 75 аї ачешешеш
фолїї, пе каре двозстрз ачїї не ачцелесо, нз шїм
пентрз че, кзнд нз ера воїтоаре де рзщ.

Сз не ачцелешем, пентрз ка сз нз не з-
ржм нїчї де фацз, нїчї ач дос шї сз нз
не зржм, пентрз-ка сз не пзтем ачцелеше.
Ред.

Кзмпзлзшг, 20. Септ. 1843. *) Мз-
ції де фзгзззїала че цїї ам дат, адекз а те
ампзртзшї дїн кзнд ач кзнд кз, кзте о
нзобтате дїн Цара нострз. Де шї се рз-
сеск асемenea шїрї кзте одатз, ачкз е о по-
варз маре ач зїоа де асзззі а шедїа чїнева
кз пана ач мзнз, шї а ащерне нїше фазте
вреднїче де а фї пзелїкзте ач преціоаса дїтале
фолїе. Кз тоате ачешешеш зїоа дїн 17. Септ.
адзсе кз сіне нїше лзкрзрї фозрте імпортан-
те шї каре мерїт де а фї пзелїкзте пентрз
адївзрзла че ащ ач сіне. Рзсзнзззнд ач
фзгзззїелей че цїї ам дат, шї кеззшзїнд аз-
тентїчїтатеа ачешешеш шїрї, іатз-мз ла лзкрз-
рї.

Пе темейзла артіколашї 353 дїн регзла-
мент. Длшї мареле мїнїстрз дїн лззнтрз ащ

*) Антзрзїат, нз шїм пентрз че. Ред.

влястемці. Причина рзквзкрї нє с'аѣ а-
флат анкз. — Ан цїнѣтѣл Галонїкї се фак
їарзш оморѣрї шї хоції крзнчїне. Да 15.
Септ. венї о банз де арїзѣці, нѣвзлі пе
чїнчї челекї (квлегзторї де зїчїалз) нє де-
парте де Квстендіа, аї оморѣ шї десерзкн-
дѣї голї, аї диспоїе де тоате. Че є маї рѣѣ,
кз пѣтереа арматз фоарте рар поате пѣне
мзна пе аетфелїѣ де оаменї рзї. —

Щїреа де револѣціа ѣрматз ан Аїїна
продѣсе аїчї о маре мїшкаре. Гвбернѣл тѣр-
чек є ангрїжат, ка нє кѣмба дѣхѣл рзско-
лїе сз се антїндз шї ан Тїсалиа шї Маче-
донїа шї квѣтз а кончїнтра кзтре Ларїса
чева трѣпе де обсервацие (пзндїтоаре), спре
а прївенї анчїнцереа тѣрѣрзрїлор. Аїчї євї-
немїнтїле дїн Аїїна сзнт жѣдїкате ан део-
сївїте кїнѣрї. Ынїї ансїамнз де ѣрзїторїї ре-
волѣції пе Франца шї пе Англїа, ацїїї їарзш
пе о алтз партїдз.

РѢСІА. Ст. Петерсѣрг, 30. Септ. Дѣпз
щїрїле сїгѣре прїмїте аїчї ан ресїдїнцз, трѣ-
пїле адѣнате ла Роснесенск ан нѣмѣр де 40
мїї пентрѣ маневрз, лѣарз контра порѣнкз
а се антїоарче ла квартїреле лор де ѣарнз,
де ѣнде ар ѣрма, кз ампзратѣл аетздатз нѣ
ва мерѣе ла Роснесенск, чї ва вїзїта нѣмаї
ощїрїле дела Кїев. — Мареле прїнц клїроном
ал короанї дзѣѣ генерал-адїѣтантѣлї Каве-
лїн сѣма де 10 мїї рѣле (ан ноте) кѣ ачеа
порѣнкз, ка антрѣ поменїреа ноѣ-нзскѣтѣлї
сѣѣ фїїѣ ачеа сѣмз сз се ампартз ла чеї
арѣннцїї ан темнїцї пентрѣ даторїї, кѣм шї
ла чеї маї сзрачї дїн Петерсѣрг. (Г. ѣн.)

Щїрї аместекатє.

Кѣтремѣр. Трїстѣл, їар маї вѣрѣс
Рабзза шї цїнѣтѣл єї фѣсерз анрозїте
фоарте де кѣтремѣрѣл дїн 14. Септ. Дїн
ѣ їеврїї вѣре дѣз прїчїнѣрзкрїпзтѣрї фоарте
прїмїждїоасе ан маї мѣлате зїдїрї; оаменїї
єшїрз дїн четатї.

— Ан Гречїа тревїле се анкѣркз фоар-
те шї є тѣамз ка сз нѣ їнтрє десїнзрї ан
ноѣл мїнїстрїѣ. —

— Ан Спанїа лѣкрѣрїле амерїнцз дїн
ноѣ; Барчелона нѣ є ампзчїѣтз, сзнѣле а-
коло тот маї кѣрѣ. —

— Кавїнетѣл францозїск аѣ трїмїс їн-
стрѣкцїї пентрѣ солѣл сѣѣ ан Аїїна. —
Да Парїс се боркїѣе маї кѣ дїадїнѣл де мѣ-
рїтареа рѣїнїї спанїоале кѣ ѣн фїїѣ ал аїї
Дон Карлос, (адекз кѣ ѣн вѣр прїмарє).

Четзцїїле слободє. Хамѣѣрг, 27.
Септ. Нѣмѣрѣл кзсзторїїлор аместекатє ан-
тре єврей шї крїстїнї пе зї че мерѣе тот маї
тарє се амѣлцїѣе. Ачїстє кзсзторїї се се-

взршеск партє марє ан Внглїтера анѣмїт ал
Хѣлл, ѣнде тоатз процѣѣѣрє єстє сїмплз де
тот: мїреле шї мїрєаса мергзнд ан єїсєрїкз,
жоарз кѣмкз сзнт вѣзетнїчї шї пзнз акѣм
нїкзсзторїї, прїкѣм шї кз пѣрїнцїї нѣ сзнт
контрарї ла ачїстз кзсзторїє. Дѣпз ачїстз
зї єїнєкѣвзнтз прєотѣл, тїнєрїї зшї скїмєѣ
їнєлєлє шї прїїмеск ѣн докѣмзнт, кѣмкз сзнт
кѣнѣннцїї. — Тоатз трєба ачїстз се їспрѣ-
вѣѣе кѣ мерє шї венїт ан 10—12 зїлє.
Пентрѣ анвоїрї ан че релїїє сз се крєскз
прѣнчїї анкз нѣ с'аѣ фзкѣт нїчї о борєз,
пзнз акѣма с'аѣ крєскѣт тоцї ан релїїа
євѣратѣлїї, адекз ан чеа єврейскз.

(Газ. ѣн. де Аѣгєє., дѣпз чеа єїсєрїч.)

— Поѣла дела Індїа рзсзрїтєанз шї дїн
Хїна єїне ан Вѣропа пе тоатз лѣна одатѣ
кѣ вассале де аѣѣр. Поѣла пе лѣна лѣї Іѣлїє
кѣ тоате скрїсорїлє, депешеле шї газетеле с'аѣ
кѣфѣндат ан марєа рѣшїє прїн спарѣѣреа вѣ-
селѣлїї Мемнон, скзпзнд нѣмаї кзлзторїї,
дїн а кзрор гѣрї с'аѣ кѣлєє кѣтєва щїрї їн-
терєсантє. Дої деспоцїї їндїєнїї, адекз Дєїхан
шї Шїр Сїнг с'аѣ анкзїєрат сєрїос антрє
сїне кѣ анвєршѣнарє. Чїл дїнтѣїѣ фѣ сїлїт
а се рєтраѣє ан мѣнцїї чеї пзѣѣрошїї, їар
ачїст дїн ѣрмз трїмїсє дѣпз єл 14 рѣїїмен-
тє, доар? л'ар пѣтєа прїнде. Ан Афганї-
стан Дост Моѣамєд (мареле дѣшман ал
єнєлєзїлор) се гзтєа ла рєскоїѣ кѣ ханѣл дїн
Бохара.

— Дела Хїна щїм, кз трактатѣл де
пачє анкїєлат де маї наїнтє кѣ Внглєзїї с'аѣ
ратїфїкат, адекз с'аѣ скїмєат докѣмїнтїлє;
їар о прокламацїє хїнєзз хотѣрѣ тарїфа
дѣпз карє єстє а пазтї вама пентрѣ тоате
мѣрфїлє че їнтрз шї єїѣ ла портѣрїлє чєлє
дєскїєє. Кантонѣл є дєскїє пентрѣ тоате на-
цїїлє Вѣропєї. Се спѣнє, кз Внглєзїї дєо-
камдатз аѣ кзщїгат їѣвїреа Хїнєзїлор. Кѣм
нѣ? Внглєзїї аѣ дат лєцїє атзт де фолосї-
тоаре ампзратѣлїї чєреск, пентрѣ карє фїїї
чєрїѣлїї сїмт фїрєѣє драгостє, кзтре єїнє-
фзкзторїї лор.

ПРѢЦѣл Бѣкѣтѣлор ан Брашов.

ла 27. Окт. к. н. (ан канї де вѣлѣтз.)

О гзлїатз де Ярдїал.		Рф.	Кр.
Чїл маї фѣѣмос		5	6
» де мїжлок	грѣѣ	4	48
» де жоє		4	12
Ѣкѣѣрїц		4	6
Ѣкѣкара		3	12
Орѣѣл		3	—
Овѣѣл		1	30
Хїрїшка.		4	—
Мзлїлїл		2	24
Кѣкѣрѣѣѣл		5	30